

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	11
CZĘŚĆ I	
DYPLMACJA JAKO SZTUKA OSIĄGANIA	
CELÓW POLITYKI ZAGRANICZNEJ	25
Rozdział 1	
Dyplomacja – czym jest i jak rozwijała się przez wieki	27
1.1. Definicje dyplomacji, etymologia i zakres pojęcia	27
1.2. Etapy ewolucji dyplomacji według Nicolsona	36
1.3. Posłowanie w starożytności i wiekach średnich	39
1.4. Początki zawodowej służby dyplomatycznej Watykanu i Wenecji	57
1.5. Dyplomacja renesansowych Włoch, tworzenie pierwszych stałych misji dyplomatycznych	64
1.6. Reformacja i schyłek średniowiecznego uniwersalizmu europejskiego. Rozwój prawa międzynarodowego	70
1.7. Sekretariaty stanu jako załączki ministerstw spraw zagranicznych	74
1.8. Testament polityczny Richelieu i zasada nieustannych rokowań	75
1.9. Prymat koncepcji suwerenności w negocjacjach pokoju westfalskiego. .	78
1.10. Kongres wiedeński, jego system oparty na równowadze sił i współpracy międzynarodowej. Początki organizacji międzynarodowych, czyli dyplomacji wielostronnej	81
1.11. Realizm i idealizm w polityce zagranicznej. Traktat wersalski i Liga Narodów	85
1.12. Budowa nowej dyplomacji odrodzonej Rzeczypospolitej	91
1.13. Rozwój dyplomacji wielostronnej po II wojnie światowej. Karta Narodów Zjednoczonych, zasada samostanowienia, dekolonizacja ...	97
1.14. Zimna wojna i pokojowe współlistnienie. Postępy integracji europejskiej	103
1.15. Upadek komunizmu, procesy globalizacyjne	119

Rozdział 2	
Państwa jako uczestnicy stosunków międzynarodowych.	123
2.1. Prawo legacji	125
2.2. Państwo przyjmujące i państwo wysyłające	129
2.3. Uznanie międzynarodowe państwa	130
2.4. Nawiązanie stosunków dyplomatycznych	138
2.5. Ultimatum	144
2.6. Stan wojny	152
2.7. Zawieszenie lub zerwanie stosunków dyplomatycznych	158
2.8. Reprezentacja interesów państwa trzeciego	165
2.9. Oficjalne nazewnictwo państw w stosunkach dyplomatycznych	171
2.10. Protokół dyplomatyczny	179
2.11. Ceremoniał państwowy, wojskowy i morski	185
2.12. Wizyty państwowe i oficjalne, szczyty i konferencje wielostronne ...	191
2.13. Tytulatura głów państw i zasady ustalania pierwszeństwa między nimi	203
2.14. Symbole państwa i zasady ich eksponowania w kontaktach międzynarodowych	208
2.15. Ordery i odznaczenia	212
2.16. Pieczęcie państwowe	216
2.17. Etykieta flagowa	218
2.18. Święto narodowe	220
2.19. Korespondencja dyplomatyczna	223
2.20. Prawo do reprezentowania państwa w stosunkach międzynarodowych	225
2.21. Pełnomocnictwa	228
Rozdział 3	
Dyplomacja a polityka zagraniczna	233
3.1. Dyplomacja demokratycznego państwa	233
3.2. Organy państwa realizujące politykę zagraniczną	244
3.3. Kompetencje Prezydenta RP w prowadzeniu polityki zagranicznej ...	247
3.4. Kompetencje Rządu RP w prowadzeniu polityki zagranicznej	254
3.5. Priorytety Polskiej Polityki Zagranicznej	257

3.6. Konsultacje międzyrządowe	258
3.7. Udział Sejmu i Senatu RP w prowadzeniu polityki zagranicznej	261
3.8. Dyplomacja parlamentarna Unii Międzyparlamentarnej (IPU)	265
3.9. Minister Spraw Zagranicznych	268
3.10. Informacja o polskiej polityce zagranicznej, czyli exposé sejmowe ...	271
3.11. Rola koordynacyjna Ministerstwa Spraw Zagranicznych	272
3.12. Resorty i współpraca sektorowa	275
3.13. Współpraca wojskowa	276
3.14. Miejsce wywiadu w polityce zagranicznej państwa	285
3.15. Współpraca zdecentralizowana i transgraniczna	294
3.16. Koordynacja polityki europejskiej RP	302
3.17. Schemat struktury ministerstw spraw zagranicznych	307
3.18. Centrala i sieć placówek zagranicznych	314
3.19. Regulamin organizacyjny Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ...	317
CZĘŚĆ II	
DYPLOMACJA JAKO SŁUŻBA ZAGRANICZNA PAŃSTWA	321
Rozdział 4	
Dyplomata	323
4.1. Profesjonalizacja służby zagranicznej	323
4.2. Inteligencja i takt: tradycyjne oczekiwania wobec kandydata na dyplomatę	327
4.3. Wymogi etyczne i kwalifikacje zawodowe przyszłego dyplomaty	330
4.4. Wybór modelu wszechstronności lub wąskiej specjalizacji	337
4.5. Organizacja służby dyplomatycznej głównych państw	342
4.6. Model scalony lub rozdzielenie kariery dyplomatycznej i konsularnej .	348
4.7. Ustawa o służbie zagranicznej	351
4.8. Kształcenie dyplomatyczne w Polsce	354
4.9. Aplikacja dyplomatyczno-konsularna	356
Rozdział 5	
Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny	359
5.1. Tytuły nadawane oficjalnym wysłannikom władców	359
5.2. Wysłannicy nadzwyczajni i zwyczajni	362

5.3. Posłowie wielcy w tradycji Rzeczypospolitej szlacheckiej	364
5.4. Kongres wiedeński i ujednoczenie rang dyplomatycznych	366
5.5. Precedencja szefów misji dyplomatycznych	367
5.6. Dziekan korpusu dyplomatycznego	371
5.7. Funkcje ambasadora rezydującego, wizytującego, mnogiej akredytacji.	373
5.8. Procedura powołania ambasadora RP	379
5.9. <i>Agrément</i>	380
5.10. Listy uwierzytelniające, odwołujące i rekredencyjne	384
5.11. Ceremonia wręczenia listów uwierzytelniających	396
5.12. Rozpoczęcie misji dyplomatycznej	403
5.13. Wizyty protokolarne	403
5.14. Nieobecność ambasadora i powoływanie chargé d'affaires a.i.	404
5.15. Zakończenie misji ambasadora w państwie przyjmującym	405
 Rozdział 6	
Immunitety i przywileje	407
6.1. Immunitet a przywilej: próba definicji	408
6.2. Immunitet państwa	410
6.3. Immunitet głowy państwa i jego najwyższych przedstawicieli	419
6.4. Podstawy zwyczajowe i prawne przywilejów dyplomatycznych	427
6.5. <i>Droit de l'hôtel, droit du quartier, droit de chapelle</i>	428
6.6. Doktryny eksterytorialności, reprezentacji lub wzajemności	431
6.7. Prawo azylu	433
6.8. Paszporty dyplomatyczne i służbowe, listy żelazne, <i>laissez-passer</i>	441
6.9. Konwencja wiedeńska o stosunkach dyplomatycznych (1961)	447
6.10. Nietykalność osobista przedstawiciela dyplomatycznego (art. 29) ...	451
6.11. Nietykalność pomieszczeń i archiwów misji (art. 22 i 24)	456
6.12. Swoboda porozumiewania się i nietykalność poczty dyplomatycznej (art. 27)	465
6.13. Zwolnienia podatkowe, skarbowe i celne (art. 23, 34 i 36)	474
6.14. Przywileje przedstawiciela dyplomatycznego w tranzycie (art. 40) ...	481
6.15. Immunitet karny absolutny (art. 31)	483
6.16. Zwolnienie z obowiązku świadczenia (art. 31.2)	488
6.17. Immunitet cywilny i administracyjny	491

6.18. Konwencja wiedeńska o stosunkach konsularnych	495
6.19. Główne różnice między przywilejami i immunitetami dyplomatycznymi i konsularnymi	496
6.20. Procedura wydalenia <i>persona non gratae</i> (art. 9)	501
6.21. Nadużycia przywilejów i immunitetów dyplomatycznych, dyskusja nad potrzebą ich ograniczenia lub likwidacji	508
CZĘŚĆ III	
DYPLMACJA JAKO ZDOLNOŚCI I WARSZTAT ZAWODOWY.	515
Rozdział 7	
Warsztat dyplomaty. Reprezentowanie	521
7.1. Ambasador jako reprezentant państwa wysyłającego	521
7.2. Instrukcje dla ambasadora	524
7.3. Program działania ambasadora RP	530
7.4. Typy pism wymienianych przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i ministerstwo spraw zagranicznych	533
7.5. Typy pism wymienianych przez przedstawicielstwa dyplomatyczne ..	536
7.6. Język korespondencji dyplomatycznej	537
7.7. Noty dyplomatyczne i notyfikacje	545
7.8. Typy pism o charakterze politycznym	565
7.9. Wizyty w terenie, odwiedzanie władz regionalnych, wychodźstwa i skupisk Polonii, miejsc pamięci związanych z własnym krajem	575
7.10. Dyplomacja diaspory. Opieka konsularna oraz promowanie kultury i języka	579
7.11. Dyplomacja publiczna	592
7.12. Uroczystości i wystąpienia publiczne	612
7.13. Organizacja obchodów świąt narodowych	614
7.14. Udział w życiu korpusu dyplomatycznego	618
7.15. Sztuka przyjmowania jako zdolność	623
7.16. Dyplomacja smaku, czyli gastrodyplomacja	629
Rozdział 8	
Warsztat dyplomaty. Informowanie	633
8.1. Wartość informowania	633

8.2. Dyplomacja jako nadawca, odbiorca i przekaźnik informacji	637
8.3. Zaufanie i wiarygodność jako warunek dostępu do informacji	644
8.4. Zasady uzyskiwania informacji i jej opracowywania	650
8.5. Raporty polityczne ambasadora. Wenecka geneza raportowania	653
8.6. Raport polityczny. Claris, czyli depesza otwarta	660
8.7. Szyfrogramy, czyli depesze	673
8.8. Typy szyfrogramów i klauzule tajności	680
8.9. Zasady pisania depesz	689
8.10. Najczęściej popełniane błędy w pisaniu depesz	700
8.11. Depesza jako narzędzie wpływu na politykę zagraniczną	702
8.12. Przewidywanie i planowanie	705
Rozdział 9	
Warsztat dyplomaty. Negocjowanie	711
9.1. Negocjacje a dyplomacja	711
9.2. Utrzymywanie i rozwój bazy stosunków traktatowych	717
9.3. Identyfikacja i udział w negocjacjach nowych umów	721
9.4. Typologia negocjacji	724
9.5. Techniki negocjacyjne dyplomacji	746
9.6. Strategie negocjacyjne	756
9.7. Prenegocjacje	765
9.8. Negocjacje	773
9.9. Sztuka osiągnięcia kompromisu	787
9.10. Postnegocjacje	795
Zakończenie	801
Ilustracje	805